

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури, будівництва та енергетики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту архітектури,
будівництва та енергетики
Мирослав МАЗУР

« 31 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень Другий (магістерський)

(назва освітнього рівня)

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій

(код і назва спеціальності)

Освітня програма Землеустрій та кадастр

(назва ОП)

Статус дисципліни обов'язкова

обов'язкова/вибіркова

Мова викладання українська

Розробник(и):

доцентка кафедри геодезії та землеустрою, к.е.н., Ірина БОДНАРУК
iryna.bodnaruk@nung.edu.ua

Схвалено на засіданні кафедри геодезії та землеустрою

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1.

Завідувач кафедри геодезії та землеустрою професор Микола ПРИХОДЬКО

Узгоджено:

Гарант ОП Землеустрій та кадастр професор Микола ПРИХОДЬКО

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Соціально-економічний розвиток територій» є засвоєння та поглиблення знань студентами щодо структури та особливостей функціонування територіальних секторів України в сучасному стані і виявлення диспропорцій у розвитку його елементної бази та розробки заходів по їх подоланню.</p> <p>Завдання дисципліни полягає у вмінні студентами формувати довгострокові стратегії соціально-економічного розвитку територій України в умовах ринкової інноваційно-конкурентоспроможної економіки, з урахування місцевих особливостей, функціонування господарських механізмів, стану інфраструктури та циклічності їх розвитку.</p> <p>Вивчення дисципліни має підготувати студентів до подальшого творчого осмислення і вирішення конкретних практичних і методичних задач, пов'язаних з основними діяльностями на ринку нерухомості.</p> <p>Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність оцінювати та охарактеризувати економічну, соціальну, демографічну та екологічну ситуацію в будь-якому регіоні, районі, селі в умовах формування соціально орієнтованої ринкової економіки, – вміння визначати пріоритетні напрями та обґрунтовувати ефективні важелі і механізми вирішення проблем подолання депресивності територій, диверсифікації їх економічної бази та створення соціально привабливих і екологічно безпечних умов життя для населення; – аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку територій та вплив зовнішніх і внутрішніх чинників. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння бути критичним та самокритичним для розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікацію, та здатність визначити та врахувати ці фактори в конкретних комунікаційних ситуаціях. – здатність продукувати нові ідеї, проявляти креативність та здатність до системного мислення. – здатність здійснювати пошук та критично аналізувати інформацію з різних джерел. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – критично осмислювати соціально-економічні категорії даної дисципліни; – оцінювати стан розвитку територій з економічної, соціальної, екологічної точки зору; – обґрунтувати напрями розвитку й удосконалення виробничої й соціальної інфраструктури регіонів; – аналізувати наслідки адміністративно-територіального реформування в країні; – сформувати механізм залучення матеріальних, фінансових, трудових і інших ресурсів для соціального розвитку територій.
<p>Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі</p>	<p>Дистанційний курс на платформі Moodle https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=277</p>
<p>Попередні вимоги для вивчення дисципліни /</p>	<p>Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін спеціальності геодезія та землеустрій, таких як: «Землеустрій», «Земельне право», «Інвентаризація земель та нерухомості»</p>

пререквізити	
Постреквізити	Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що необхідні для “Землепорядне проектування”, “Методологія та методика наукових досліджень”, “Моніторинг та охорона земель”, “Управління земельними ресурсами”
Результати навчання	<p>Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:</p> <p>ПРН-4. Вміти досліджувати проблемні питання в галузях землеустрою та кадастру, визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на довкілля.</p> <p>ПРН-10. Володіти методами управління земельними ресурсами, землепорядного проектування, територіального і господарського землеустрою.</p> <p>ПРН-11 Володіти методами планування, використання та охорони земель з врахуванням ландшафтних, екологічних, соціально-економічних та інших чинників.</p> <p>ПРН-12..Вміти оцінювати правові, соціальні, екологічні та економічні наслідки запропонованих заходів із землеустрою та ведення державного земельного кадастру.</p>
Компетентності	<p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей,</p> <p>загальних:</p> <p>ЗК 5. Здатність продукувати нові ідеї, проявляти креативність та здатність до системного мислення.</p> <p>ЗК 8. Здатність до гнучкого способу мислення, який дає можливість зрозуміти і розв’язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне відношення до усталених наукових концепцій.</p> <p>спеціальних (фахові, предметні):</p> <p>ФК 7. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень.</p> <p>ФК 11. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>ФК 12. Уміння аргументувати вибір методів розв’язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.</p> <p>ФК 14. Знання та вміння застосовувати теоретичні основи і методи управління земельними ресурсами, землепорядного проектування, територіального і господарського землеустрою.</p> <p>ФК 15. Здатність планування використання та охорони земель з врахуванням ландшафтних, екологічних, соціально-економічних, та інших чинників.</p>
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м’яких» навичок (soft skills)	<p><i>Наводиться перелік соціальних навичок (т.з. soft skills), які формує ця навчальна дисципліна:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Комунікативні навички; – Вміння працювати в команді; – Управління інформацією; – Уміння формувати власну думку та брати відповідальність за прийняті рішення; – Презентаційні навички (самопрезентація, самоорганізація); – Креативне, критичне та логічне мислення; – Лідерські якості; – Емоційний інтелект та позитивне мислення.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття – не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: тримають вимкненими електронні засоби зв'язку; залишають аудиторію тільки за дозволом викладача; активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи; використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу; поводять себе дисципліновано та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях.

Наслідками пропущених занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, тестовий контроль, презентація). При умові наявності об'єктивних причин пропуску занять студент має можливість виконати ті види робіт, які він пропустив, попередньо опрацювавши матеріал на навчальній платформі Moodle (<http://dn.nung.edu.ua>). Одержані здобувачем на аудиторному занятті бали поточного контролю знань не підлягають зменшенню за будь-які порушення навчальної дисципліни.

Усі види робіт слід виконувати вчасно, щоб зберегти загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. У разі проведення відеоконференції за змістом і задачами дисципліни правила та режим її проведення доводяться кафедрою до відома здобувачів наперед.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 05.04.2022р., наказ №73). Зокрема, здобувачі мають:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. У разі будь-яких інших непорозумінь та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність за наступним посиланням <https://drive.google.com/file/d/1XaRM6ol5ferWcLvLk444bagtczRIra/view>

3) щодо оцінювання

За умови виконання всіх практичних занять, засвоєння змістових модулів та підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни. Форма семестрового контролю – **диференційований залік** – виставляється до початку екзаменаційної сесії виключно на підставі результатів поточного

контролю протягом семестру. Присутність здобувача під час виставлення викладачем заліку з дисципліни не обов'язкова. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрано кількість балів з поточного оцінювання та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності та оцінки за практичні роботи у вигляді індивідуального завдання (оцінюється 5 робіт, в залежності від роботи максимально може принести здобувачу вищої освіти 16 балів) та одного модульного контролю (20 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: лекції – 20% семестрової оцінки, практичні роботи – 80 % семестрової оцінки.

Заохочувальні бали:

- виступ з доповіддю на занятті – 5 балів;
- публікація тез доповіді – 5 балів;
- публікація наукової статті – 10 балів;
- сертифікат про успішне завершення онлайн курсу, який сприяє вивченню і засвоєнню дисципліни «Соціально-економічний розвиток територій» – 5 балів.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022р. (наказ №262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Здобувачі повинні дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, які передбачені робочою програмою дисципліни. Не виконана здобувачем вищої освіти під час аудиторного практичного заняття індивідуальне завдання підлягає захисту в позааудиторний час до наступного практичного заняття. За таку задачу, коли вона розв'язана вірно, здобувачу нараховується зменшена кількість балів. Обсяги зменшення балів залежать від складності та трудомісткості задачі й доводяться викладачем до відома здобувача наперед.

Згідно з «Положенням про відпрацювання студентами навчальних занять, що передбачені чинними навчальними планами» https://drive.google.com/file/d/1Fbx_ZE1hiW-gFFg5fP9rRJ-4QY-0zB22/view студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не був присутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у тижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації в порядку, зазначеному у Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ІФНТУНГ. <https://drive.google.com/file/d/1dNeRLboAfc1NSbnarlvO8FY2hNxrHiXQ/view>

Перелік навчальних платформ щодо здобуття неформальної та/або інформальної освіти:
Prometeus

<https://prometheus.org.ua/>

Український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

EdEra

<https://www.ed-era.com/>

Українська студія онлайн-освіти,

EdEra Books— соціальний проєкт інтерактивної освітньої літератури. Онлайн-книги на EdEra складаються з ілюстрованих текстів з інтегрованими відео та тестами для перевірки здобутих знань. Дозволяють поєднати різні методи сприйняття інформації і підвищити ефективність навчання. І головне — безкоштовний доступ онлайн 24/7.

EdX

<https://www.edx.org/>

Заснований Гарвардським університетом та Масачусетським технологічним університетом у 2012 році, EdX є центром онлайн-навчання та надає послуги МВОК на відкритій безкоштовній платформі OpenEdX, пропонуючи своїм слухачам високоякісні курси, авторами яких є понад 90 найкращих університетів та інституцій з цілого світу.

Coursera

<https://www.coursera.org/>

Платформа, на якій сьогодні розміщено більше 2 тисяч курсів з понад 180 спеціалізацій на 4 освітніх рівнях.

Future Learn

<https://www.futurelearn.com/>

Освітня платформа Відкритого університету, що має 40-річний досвід дистанційного навчання та онлайн-освіти.

Udacity

<https://www.udacity.com/>

На платформі великою мірою скеровані на те, щоб забезпечити кожному навчання не лише на лекціях у школі чи університеті, але й упродовж усього життя для подолання розриву між реальними навичками, відповідною освітою та зайнятістю.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Соціально-економічний розвиток територій» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах
		Семестр 1
Кількість кредитів ECTS	3	3
Загальний обсяг часу, год.	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	30	30
– лекційні заняття	14	14
– практичні/семінарські заняття	16	16
– лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год	60	60
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	Залік	Залік

3.2. Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Кількість годин	Література
М 1	Теоретико-методологічні основи вивчення соціально-економічного розвитку територій та їх управління.	14	
ЗМ1	Соціально-економічний розвиток територій та їх управління.	14	
Т 1	Концептуальні основи соціально-економічного розвитку територій. Вступ. Предмет, об'єкт і завдання курсу. Зміст і трактування поняття «територія» та їх властивості. Принципи соціально-економічного розвитку територій, та їх функції. Критерії та показники, що характеризують соціально-економічний розвиток територій.	2	1;2;4;10; інф.рес 16
Т 2	Ресурсний потенціал територій та економічне районування. Вплив факторів природно-ресурсного потенціалу на галузеву та територіальну структуру господарства регіону. Демографічний потенціал регіону і його вплив на регіональний розвиток. Інноваційно-інвестиційний потенціал регіону. Система показників рівня економічного розвитку регіону та рівня життя населення. Просторові відмінності соціально-економічного розвитку України. Теоретичні засади комплексування і районування територій. Поняття та фактори	4	1;2;4;5; інф.рес 18

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Кількість годин	Література
	соціально-економічного районування. Практичне значення соціально-економічного районування.		
Т 3	Механізм реалізації економічної політики територій. Управління регіональним розвитком. Сучасні засади та принципи регіональної політики в Україні. Методи та інструменти ведення державної регіональної політики соціально-економічного розвитку територій. Оцінка сильних та слабких сторін розвитку територій за допомогою SWOT - аналізу. Актуальні проблеми регіональної політики та завдання їх розв'язання. Цілі і заходи регіональної політики соціально-економічного розвитку регіонів.	4	1;2;3;4;7; інф.рес 17
Т.4	Регіональні стратегії як інструмент управління розвитком територій. Необхідність і суть стратегії соціально-економічного розвитку. Поняття і принципи регіонального стратегічного управління. Сутність стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій.	4	1;2;4;10;14; інф.рес 18
	Усього годин	14	

3.3. Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Темы практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Кількість годин	Література
М 1	Теоретико-методологічні основи вивчення соціально-економічного розвитку територій та їх управління.	16	
ЗМ1	Соціально-економічний розвиток територій та їх управління.	16	
П 1	Характеристика та поняття концептуальних основ соціально-економічного розвитку територій.	2	1;2;4;10;13; інф.рес 17
П 2	Визначення ресурсного потенціалу територій та його використання.	2	1;2;4;9;16; інф.рес 16
П 3	Визначення та особливості економічного районування та територіальної організації суспільства.	4	1;2;4;7;14; інф.рес 17
П 4	Особливості механізму реалізації економічної політики територій та управління регіональним розвитком.	4	1;2;3;4;6;11; інф.рес 18
П 5	Застосування та формування регіональної стратегії соціально-економічного розвитку як інструмент управління територій.	4	1;2;4;5;14; інф.рес 17
	Усього годин	16	

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 5.

Таблиця 5 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Підготовка до лекційних та практичних занять;	15
Виконання практичних робіт (індивідуального завдання);	25
Відпрацювання тем лекцій та практичних занять;	3
Підготовка до всіх видів контрольних випробувань (самостійні та контрольні роботи, колоквиуми, заліки);	3
Робота над окремими темами навчальних дисциплін, які потребують додаткового самостійного опрацювання;	3
Підготовка рефератів, презентацій тощо	4
Самоперевірка (самоконтроль, самооцінка) знань, умінь, навичок та рівня розвитку особистості:	4
Робота з літературою та інше.	3
Усього годин	60

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
М 1	Теоретико-методологічні основи вивчення соціально-економічного розвитку територій та їх управління.	40	
ЗМ1	Соціально-економічний розвиток територій та їх управління.	40	
Т 1	Концептуальні основи соціально-економічного розвитку територій. Розкрийте суть та особливості поняття "суспільні властивості території. Які існують типи економічного розвитку території? Поясніть зміст понять "властивості території" та "функції території". Приведіть приклади. Перечисліть показники, що характеризують соціально-економічний розвиток територій.	12	5;7;8;10;12;14; інф.рес 16

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
Т 2	Ресурсний потенціал територій та економічне районування. Назвіть існуючі методи оцінки природно-ресурсного потенціалу. Визначте сутність та основні напрями ресурсозбереження. Обґрунтуйте сучасні демографічні проблеми України. Основні причини сучасної міграції населення України. Визначте типи економічних районів і принципові відмінності між ними. Назвіть основні етапи розвитку вчення про економічне районування. В чому полягають особливості сучасного економічного районування території України? В чому полягає практичне значення економічного районування?	8	5;6;8;9;13;15; інф.рес 17
Т 3	Механізм реалізації економічної політики територій. Управління регіональним розвитком. Визначте сутність державної регіональної економічної політики. У чому полягає головна мета і основні завдання регіональної економічної політики? Назвіть принципи державної регіональної економічної політики. Визначте сутність механізму реалізації державної економічної політики та назвіть його основні складові елементи.	8	6;7;8;10;12;14; інф.рес 18
Т 4	Регіональні стратегії як інструмент управління розвитком територій. Система стратегічного управління регіоном Зміцнення потенціалу розвитку регіонів та їхньої конкурентоспроможності Стратегія подолання соціально-економічних диспропорцій у регіональному розвитку	12	5;6;9;11;13;14; інф.рес 16
	Усього годин	40	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

3.6. Курсовий проєкт/робота (за наявності)

Курсова робота не передбачена з даної дисципліни.

3.7. Індивідуальні завдання студента наведено в таблиці 5.

Індивідуальні завдання полягає у підготовці студента звіту на тему: Характеристика соціально-економічного розвитку *(назва обраного)* міста, отг, району чи регіону. Стан та перспективи його розвитку. Тематика завдань, які винесені на опрацювання, наведені у таблиці нижче.

Таблиця 7 – Перелік індивідуальних завдань студента

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на індивідуальне завдання	Кількість годин	Література
М 1	Теоретико-методологічні основи вивчення соціально-економічного розвитку територій та їх управління.	25	
ЗМ1	Соціально-економічний розвиток територій та їх управління.	25	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що вносяться на індивідуальне завдання	Кількість годин	Література
М 1	Теоретико-методологічні основи вивчення соціально-економічного розвитку територій та їх управління.	25	
Т 1	Підготувати аналітичну частину соціально-економічного розвитку вибраного району чи регіону. Географічне розташування, опис суміжних територій.	5	1;2;4;10;13; інф.рес 17
Т 2	Доповнити аналітичну частину: опис природних ресурсів та природні умови; демографічна ситуація, ринок праці.	5	1;2;4;9;16; інф.рес 16
Т 3	Доповнити аналітичну частину: стан розвитку інфраструктури (транспортної, економічної, енергетичної, промислової, соціальної, екологічної тощо); динаміка та особливості соціально-економічного розвитку; фінансово-бюджетна ситуація.	5	1;2;4;7;14; інф.рес 17
Т 4	Підготувати аналітичну частину результатів SWOT- аналізу з визначенням сильних та слабких сторін розвитку вибраного регіону з визначенням можливостей та загроз соціально-економічного розвитку території.	5	1;2;3;4;6;11; інф.рес 18
Т 5	Підготувати основні цілі та пріоритети щодо стратегії соціально-економічного розвитку вибраного регіону.	5	1;2;4;5;14; інф.рес 17

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література:

1. Адаменко, О. М. Регіональна екологія і природні ресурси (на прикладі Івано-Франківської області) [Текст] : підручник / О. М. Адаменко, М. М. Приходько. – Івано-Франківськ : "Талія", 2000. – 278 с. Режим доступу: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=26304
2. Інструменти регіонального розвитку в Україні [Текст] : навч. посіб. / О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко [et al.]. – К. : НАДУ, 2013. – 286 с. – 277. Режим доступу: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=349043
3. Боднарук, І. Л. Соціально-економічний розвиток територій : практикум / І. Л. Боднарук. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. - 33 с. Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=431697
4. Боднарук, І. Л. Соціально-економічний розвиток територій [Текст] : методичні вказівки для самостійної роботи / І. Л. Боднарук. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 22 с. Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=431698
5. Боднарук, І. Л. Соціально-економічний розвиток територій 2022 Дистанційний курс на платформі Moodle <https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=277>

4.2 Додаткова література:

6. Боднарук, І. Л. Соціально-економічний розвиток територій : методичні вказівки для самостійної роботи / І. Л. Боднарук. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. - 22 с.
7. Соціально-економічна безпека : навчальний посібник / Бережницька У. Б., Савко О.Я, авт.; Данилюк М. О., Бережницька У. Б., ред. - Івано-Франківськ : Симфонія, 2016. - 264 с.
8. Гречаник, Б. В. Регіональна соціально-економічна політика : навч. посіб. / Б. В. Гречаник, Г. В. Васильченко. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. - 246 с.
9. Боднарук І.Л. (2018) Еколого-економічний механізм раціонального використання, відтворення та охорони земельних ресурсів {Електронний ресурс} / І.Л. Боднарук // Економіка

та суспільство.-2018.-№14.- Режим доступу до журналу: <http://www.economyandsociety>. Фаховий журнал.

10. Bodnaruk I. (2020) Directions and measures to improve the efficiency of land resources use during the administrative- territorial reform in Ukraine/ Bodnaruk, Andrusyak O. «Sciences of Europe» (Praha, Czech Republic) (ISSN 3162-2364I) VOL 1, No 60 (2020) PP 16-20

11. Боднарук І.Л. (2018) І. «Система принципів раціонального землекористування» /Боднарук І. Л., Бігун Ю. // II International scientific conference Economy and Management: Modern Transformation in the Age of Globalization, Klaipeda, Lithuania, March 23, 2018. Pp. 134-136. ISBN 978-9934-571-24-4

12. Bodnaruk I. L. (2019). Application of the geographic information system technologies in the geosystem planning process / M. M. Prykhodko, V. V. Romaniuk, D. V. Kukhtar, I. L. Bodnaruk, N. L. Khmil // Geoinformatics 2019, 13-16 May 2019. – Kiev, Ukraine, 2019. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.201902041>

13. Bodnaruk I. L. (2020). Use of geoinformation technology to study the structure and morphometric parameters of river basins / M.M. Prykhodko, V.V. Romaniuk, D.V. Kukhtar, I. L. Bodnaruk, M. V. Adamovych // Geoinformatics 2020, 11-14 May 2020. – Kiev, Ukraine, 2020. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2020geo014>

14. Bodnaruk I. L. (2020). Forecasting temperature behavior of soil in Gas field exploitation areas / M.M. Prykhodko, L. Y. Poberezhny, V.V. Romaniuk, D.V. Kukhtar, I. L. Bodnaruk, A. V. Muliar // Geoinformatics 2020, 11-14 May 2020. – Kiev, Ukraine, 2020. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2020geo129>

15. Bodnaruk I. L. (2021). Application of Geoinformation Technologies for Implementation of the Concept of Ecosystem Services in Ukraine / M. Prykhodko, V. Romaniuk, D. Kukhtar, I. Bodnaruk, S. Vyrsta // Geoinformatics 2021, 11-14 May 2021. – Kiev, Ukraine, 2021. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215521015>

16. Bodnaruk I. L. . (2021). Algorithm of Creating a Cartographic Basis for Newly-Formed Territorial Communities / V. Romaniuk, M. Prykhodko, D. Kukhtar, I. Bodnaruk, I. Dovhan // Geoinformatics 2021, 11-14 May 2021. – Kiev, Ukraine, 2021. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215521028>

17. Bodnaruk I. L. (2021). Opportunities and Limitations for Ground Motion Mapping Using InSAR Technique / K. Tretyak, D. Kukhtar, M. Prykhodko, V. Romaniuk, I. Bodnaruk, O. Vyrstyuk // Geoinformatics 2021, 11-14 May 2021. – Kiev, Ukraine, 2021. – 5 p. <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215521143>

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

18. Програма соціально-економічного розвитку Івано-Франківської територіальної громади на 2021-2023 рік <https://if-gromada.gov.ua/programa-socialnoekonomichnogo-rozvitku-08-43-53-30-09-2021/>

19. Формування і реалізація прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/305/med_rec.docx

20. ЗАКОН УКРАЇНИ Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 25, ст.195)<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 8.

Таблиця 8 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
<p>ПРН 4. Вміти досліджувати проблемні питання в галузях землеустрою та кадастру, визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на довкілля.</p> <p>ПРН 10. Володіти методами управління земельними ресурсами, землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою.</p> <p>ПРН 11. Володіти методами планування використання та охорони земель з врахуванням ландшафтних, екологічних, соціально-економічних, та інших чинників.</p> <p>ПРН 12. Вміти оцінювати правові, соціальні, екологічні та економічні наслідки запропонованих заходів із землеустрою та ведення державного земельного кадастру.</p>	<p>МН 1 – словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь – пояснення, МН 1.3 – бесіда);</p> <p>МН 2 – наочні методи (МН 2.4 – комп’ютерні і мультимедійні методи);</p> <p>МН 3 – практичні методи (МН 3. 4 – практичні роботи);</p> <p>МН 7 – аналітичний;</p> <p>МН 9 – порівняння;</p> <p>МН 10 – узагальнення;</p> <p>МН 12 – виокремлення основного;</p> <p>МН 15 – проблемно-пошуковий метод;</p> <p>МН 17 – дослідницький;</p> <p>МН 18 – методи самостійної роботи вдома;</p> <p>МН 20 – інтерактивні методи.</p>	<p>МФО 3 – диференційований залік;</p> <p>МФО 4 – поточний контроль;</p> <p>МФО 5 – усний контроль;</p> <p>МФО 6 – письмовий контроль;</p> <p>МФО 10 – комплексний контроль;</p> <p>МФО 11 – самооцінювання.</p>

Шифри програмного результату навчання запозичені з ОПП, а їх зміст наведений в першому розділі даної програми.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 9.

Таблиця 9 – Розподіл балів оцінювання

Методи контролю та види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичного матеріалу ЗМ1: Письмова робота з теоретичним обґрунтуванням заданих питань (10 балів) з подальшим усним захистом (10 балів)	20
Контроль засвоєння практичних навиків ЗМ1	80
Практична робота 1 МФО 5 - усний контроль (10 бали) МФО 6 письмовий контроль (6 балів)	16
Практична робота 2 МФО 5 - усний контроль (10 бали) МФО 6 письмовий контроль (6 балів)	16
Практична робота 3 МФО 5 - усний контроль (10 бали) МФО 6 письмовий контроль (6 балів)	16
Практична робота 4 МФО 5 - усний контроль (10 бали) МФО 6 письмовий контроль (6 балів)	16
Практична робота 5 МФО 5 - усний контроль (10 бали) МФО 6 письмовий контроль (6 балів)	16
Усього балів МФО 3	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 10.

Таблиця 10 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

		інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі (навчальна аудиторія згідно розкладу) із застосуванням мультимедійних засобів. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle (<http://dn.nung.edu.ua>) із застосуванням особистих портативних комп'ютерів студентів або інших засобів дистанційного навчання, онлайн платформи Zoom, GoogleMeet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.